

Sống thế nào trước khi bạn chết

(How to live before you die)

✧ CHI LAN

Hơn 2 tháng trước, ngày 2/3, chúng ta đã có dịp thấy Steven Jobs gây yếu, người sáng lập ra hãng Apple Computer, Inc. giới thiệu sản phẩm mới của Apple: I Pad 2. Hãng Apple đã thành công vượt bậc, qua mặt cả những bậc đàn anh như Cisco, HP, Microsoft, GE, ... để hôm nay đạt tổng trị giá trên 330 tỉ USD. Đó là nhờ tài năng xuất chúng và ý chí gang thép của Steven Jobs. Có thể nói hãng Apple là một nửa của công nghiệp máy tính thế giới, là đối trọng của cả Intel, Microsoft, IBM, HP, Dell, ... cộng lại. Apple đã tạo ra một thế giới máy tính với dòng Macintosh, tạo nên hầu hết mọi ứng dụng "kiểu điển", trong in ấn, trong xử lý ảnh, trong kỹ thuật hoạt hình v.v... và những năm gần đây, thế giới sôi lên với I Phone, I touch, I Pad, các tác phẩm của Steven Jobs, ngay trong thời kỳ chống chọi với ung thư.

Steven Jobs là một người kiệt xuất trong những người kiệt xuất.

Ngày 12/6/2005, Steven Jobs được mời phát biểu trong lễ ra trường của Đại học Stanford tại Palo Alto. Ông đã kể về 3 lần vượt thác:

- Bị cho đi ngay khi lọt lòng, rồi học hành dang dở.
- Lập nghiệp thì bị sa thải bởi chính công ty mình sáng lập và bởi chính người mình thuê.
- Trở về công ty cũ, tiếp tục hành trình sáng tạo khi phải chống chọi với ung thư.

Cuộc đời đầy sóng gió của ông đã lướt nhanh trong bài nói: **How to live before you die** (Sống thế nào trước khi bạn chết). Bài nói chuyện rất hay,

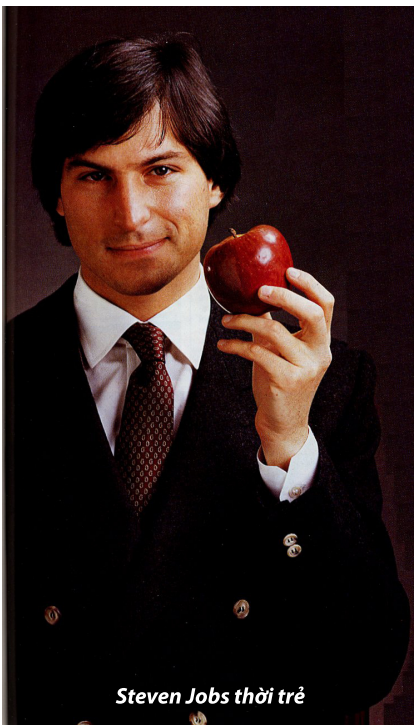

đã được Đại học Stanford lưu trữ làm tài liệu để giáo dục học sinh.

Steven Jobs bị mẹ ruột (một nữ sinh viên đơn thân) cho đi, ngay lúc vừa lọt lòng. Bố mẹ nuôi của ông tuy không được học hành chu đáo nhưng đã dốc hết số tiền ít ỏi dành dụm cho tuổi về hưu để ông được theo học bậc đại học. Nhưng cũng chỉ được nửa năm, tiêu hết số tiền dành dụm của bố mẹ nuôi để học quá nhiều điều theo ông là vô bổ nên ông đã bỏ học, tự lặn lội kiếm sống và tìm học những khóa mà ông yêu thích. Ông kể về một khóa học đó là học viết chữ đẹp.

"Có lẽ ở thời điểm đó (1973 - CL), trường Reed là trường duy nhất của cả nước giới thiệu nghệ thuật viết chữ đẹp. Ở tất cả các khu học xá, tất cả các poster, tiêu đề của tất cả các tranh vẽ đều được viết tay rất đẹp...Tôi đã quyết định tham gia khóa học nghệ thuật viết chữ đẹp.

Tôi học cách viết các chữ có nét ở chân, những biến đổi về khoảng cách giữa các nét chữ, học cách trình bày một bản in lớn sao cho đẹp. Tôi nhận thấy rằng đây là một môn học mang tính nghệ thuật, lịch sử và đẹp một cách tinh vi mà khoa học không thể làm được. Những thứ đó dường như chẳng có ý nghĩa thực tế gì cho cuộc sống của tôi. Tuy nhiên, 10 năm sau này, khi chúng tôi đang thiết kế thế hệ đầu tiên của máy tính Macintosh, tất cả những điều đó dường như lại trở lại với tôi và chúng tôi đã thiết kế để cài đặt tất cả những mẫu chữ đó vào máy tính, Macintosh là máy tính đầu tiên có những mẫu chữ nghệ thuật rất đẹp. Nếu như tôi không tham gia vào khóa học đó ở trường thì Macintosh sẽ chẳng bao giờ có nhiều phong chữ như vậy. Kể từ khi Windows copy những mẫu chữ đó của Mac thì không có một máy tính cá nhân nào không có những phong chữ đó. Nếu tôi

Steven Jobs thời trẻ

Steven Jobs hiện nay

không bỏ học và không học khóa học viết chữ đẹp thì tất cả các máy tính cá nhân bây giờ có thể chẳng có được chúng”.

Steven Jobs nói rằng khi học thì dĩ nhiên ông không thể kết nối được những tri thức rời rạc có được từ niềm đam mê. Nhưng 10 năm sau thì những điểm sáng trí thức (mà ông gọi là những DOT tri thức) đó được nối lại để tạo nên những sáng tạo giá trị.

Steven Jobs cùng vài người bạn dựng nên hãng Apple vào năm 1976, năm ông 21 tuổi. Bây giờ, ai cũng quen với con chuột để điều khiển máy tính. Đó là sáng tạo của Apple vào những năm đầu Steven khởi nghiệp. Sau 7 năm cật lực, Steven và nhóm bạn đã đưa Apple trở thành công ty giá trị 2 tỷ USD với 4.000 nhân viên. Để có thể chuyên tâm vào các vấn đề công nghệ, năm 1983, Steven đã mời John Sculley, giám đốc điều hành sáng giá của hãng Pepsi-Cola về làm CEO cho Apple. Steven nói với Sculley rằng: “Do you want to sell sugar water for the rest of your life, or do you want to come with me and change the world?” (bạn muốn bán nước ngọt cả đời hay là muốn cùng tôi biến đổi thế giới?).

Steven kể rằng: “Khoảng một năm gì đó, tình hình có vẻ rất khả quan. Nhưng rồi, quan điểm của chúng tôi về tương

lai bắt đầu khác nhau, thậm chí chúng tôi còn trở nên bất hòa. Khi có mối bất hòa đó xảy ra giữa chúng tôi, hội đồng quản trị đã đứng về phía Sculley, và tôi, ở tuổi 30, đã bị sa thải. Những điều mà tôi theo đuổi trong suốt cuộc đời đã biến mất. Trong một vài tháng, tôi đã thực sự chẳng biết phải làm cái gì... Nhưng rồi một cái gì đó bắt đầu chậm chậm sáng lên trong tôi. Tôi vẫn rất yêu quý những gì tôi đã tạo ra. Sự việc xảy ra ở Apple có thay đổi tình yêu đó một chút nhưng trong tôi, tình yêu ấy vẫn còn. Chính vì thế, tôi đã quyết định bắt đầu lại... Đôi khi cuộc sống dường như muốn cố tình đánh ngã bạn. Nhưng hãy đừng mất lòng tin. Tôi biết chắc chắn rằng, điều duy nhất đã giúp tôi tiếp tục bước đi chính là tình yêu của tôi dành cho những gì tôi đã làm. Các bạn phải tìm ra được cái các bạn yêu quý. Điều đó luôn đúng cho công việc và cho cả những người thân yêu của bạn. Công việc sẽ chiếm phần lớn cuộc đời bạn và cách duy nhất để thành công một cách thực sự là hãy làm những việc mà bạn tin rằng đó là những việc tuyệt vời. Và cách để tạo ra những công việc tuyệt vời là bạn hãy yêu việc mình làm. Nếu như các bạn chưa tìm thấy nó, hãy tiếp tục tìm kiếm. Đừng bỏ cuộc bởi vì bằng trái tim, bạn sẽ biết khi bạn tìm thấy nó. Vì vậy hãy cố gắng tìm kiếm cho đến khi bạn tìm ra được tình yêu của mình, đừng từ bỏ”.

Mười năm tiếp theo là 10 năm Steven làm lại từ đầu và gạt hái những thành công vang dội trong việc phát triển các công nghệ đồ họa, đặc biệt trong kỹ thuật hoạt hình và trở thành nhân vật lãnh đạo, nắm giữ khoảng 7% cổ phiếu của tập đoàn giải trí khổng lồ Walt Disney.

Có lẽ vào thời kỳ này, vốn là một tín đồ Phật giáo, Steven đã có thời kỳ sang Ấn Độ đi tu!

Mười năm, dưới sự lãnh đạo của người bạn, người đã sa thải Steven, hãng Apple sa sút tệ hại và Hội đồng Quản trị Apple đã mời Steven trở lại. Steven bắt tay xây dựng lại toàn bộ chiến lược sản phẩm, thị trường cho Apple với lương hàng năm là 1 USD. Cho đến nay sau 15 năm vẫn là như vậy! Dĩ nhiên là Chủ tịch (Chairman) kiêm Tổng Giám đốc điều hành (CEO), ông có tiền thưởng của công ty từ kết quả sản xuất – kinh doanh.

Trong bài nói của mình trước các sinh viên đang đứng trước ngưỡng cửa của cuộc đời, Steven kể rằng, năm 17 tuổi, ông đã đọc được câu: “If you live each day as if it was your last, someday you’ll most certainly be right.” (Nếu bạn sống mỗi ngày đều như ngày cuối cùng của cuộc đời mình, một ngày nào đó bạn sẽ thấy thật hay)... Ông nói, suy nghĩ rằng mình đang sống

(Xem tiếp trang 44)